

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

Akademien för utbildning,
kultur och kommunikation

VFU-HANDBOK

<https://vfu-ukk.mdh.se>

för

Förskolläraryrket
Grundläraryrket F-3
Grundläraryrket 4-6
Ämnesläraryrket gymnasiet

Rev aug 2021

VÄLKOMMEN TILL LÄRAR UTBILDNINGEN PÅ MDH

Förskolläraryrket
Grundläraryrket F -3
Grundläraryrket åk.4 -6
Ämnesläraryrket gymnasiet

Innehåll

INLEDNING

1

ÖVNINGSSKOLOR

2

Konceptet övningsskolor

2

Grundlärarprogrammet åk 4-6

3

RAMAR FÖR VFU INOM LÄRARUTBILDNINGEN

4

Styrdokument för VFU

4

Placering på övningsförskola/skola

4

Fältstudier i högskoleförlagda kurser

5

Ansökan om byte av övningsförskola/skola

5

VFU-kursernas progression

6

GENOMFÖRANDE AV VFU

8

VFU-kursernas upplägg

8

VFU utomlands

9

Bedömning och examination

9

UPPDRAG OCH ANSVAR

11

MDH:s uppdrag och ansvar

11

Huvudmannens uppdrag och ansvar

11

Studentansvar

13

PRAKTISK INFORMATION

14

VFU-portal

14

Registerutdrag

14

Resebidrag i samband med VFU

14

Student som utsätts för trakasserier

14

Student som skadar sig under VFU

14

Krishantering

15

VFU-ORGANISATION

16

Kontaktuppgifter

17

INLEDNING

Vid Mälardalens högskola (MDH) utbildas lärare för verksamheter från förskola till gymnasiet. Lärarutbildningen ges vid våra campusorter Eskilstuna och Västerås. I samtliga utbildningar finns kurser i den verksamhetsförlagda utbildning och våra VFU-skolor finns i både Sörmland och Västmanland. Förutom våra campusutbildningar har vi Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) distans för åk. 7-9 och gymnasiet och Verksamhetsintegrerad/arbetsintegrerad grundlärarutbildning (VI/AIU).

Lärarprogrammen består av tre kunskapsområden:

Utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) 60 hp

Ämnesområde 120 hp–220 hp

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) 30 hp

Regeringspropositionen (2009/10:89) betonar vikten av att den Verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) får ett kvalitativt innehåll. Lärarutbildningen ska förankras i både teori och praktik. Mötet mellan dessa två perspektiv innebär kvalitet i lärarutbildningen, där lärarstudenter ges möjlighet att ta del av olika kunskapstraditioner och erfarenheter. Forskningsbaserad kunskap ska ges utrymme att möta beprövad erfarenhet.

Enbart goda ämneskunskaper är ingen garanti för att en lärare kan skapa goda betingelser för lärande. Av den anledningen är det viktigt att den verksamhetsförlagda utbildningen får ett kvalitativt innehåll och tydligt utvecklar samarbetsförmåga både gällande arbete i arbetslag och tillsammans med barn och ungdomar. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen ska även bidra till att studenterna i hög grad relaterar ämneskunskaper till lärprocessen och urval av ämnesstoff. De blivande lärarna tillägnar sig yrkeskunskap genom studier i Utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och skilda ämnen/ämnesområden. Detta är en grundförutsättning för yrkesutövningen. Yrkeskunskap innebär dessutom att lärarna är medvetna om vilka grundläggande värden som ska främjas samt hur dessa värden ska gestaltas och förankras.

Under hela utbildningstiden har studenten en nära kontakt med en VFU-förskola/skola där VFU och fältstudier genomförs som ger värdefull praktisk erfarenhet och kontakter inför framtiden. Den praktiska verksamheten bygger på teori samtidigt som teorin grundar sig på praktisk erfarenhet.

Under utbildningens första vecka söker studenten genom högskolans VFU-portal en placering för sin verksamhetsförlagda utbildning i en av de kommuner som MDH har avtal med. Grundtanken är att studenten och förskolan/skolan ska få en kontinuitet i kontakten med varandra samt att handledaren och handledarlaget kan följa och stödja studentens utveckling under utbildningen.

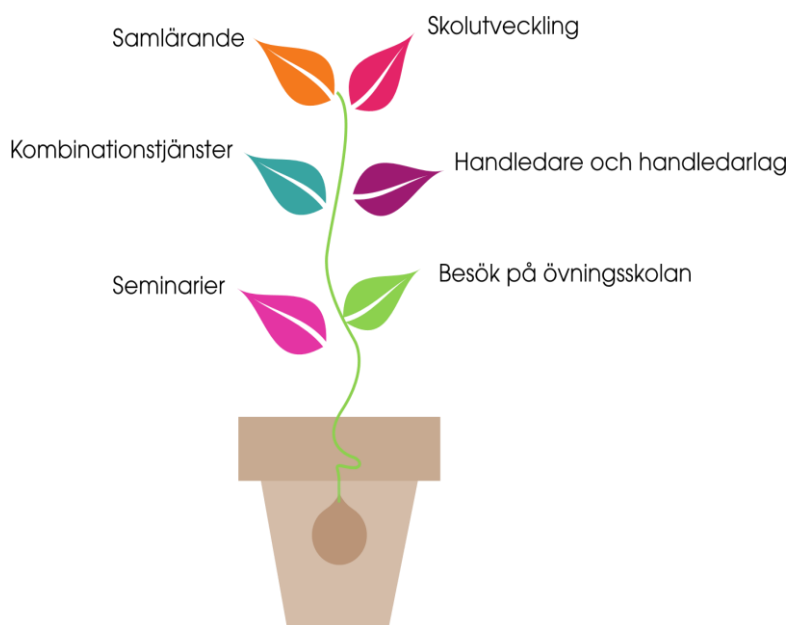
ÖVNINGSSKOLOR

Konceptet övningsskolor

Alla studenter som påbörjar sin utbildning placeras på någon av de övningsförskolor/övningsskolor som Mälardalens högskola har avtal med. Övningsförskolor för lärarutbildningen finns i regionerna Sörmland och Västmanland i de kommunerna där det finns avtal.

Att vara övningsförskola/skola innebär att studenter och handledare koncentreras till några få övningsförskolor/skolor. Handledarna på en övningsförskola/skola bildar ett handledarlag som tillsammans ansvarar för övningsförskola/övningsskolans placerade studenter. Handledarlaget bidrar också till utvecklingen av VFU inom övningsförskolan/skolan. Koncentrationen av studenterna inom en övningsförskola/övningsskola möjliggör också samlärande mellan studenterna under VFU-kurserna.

Konceptet med övningsskolor ska också säkerställa att andelen legitimerade förskollärare och lärare är hög och att de utsedda handledarna har handledarutbildning. Att vara övningsförskola/övningsskola innebär också en ökad samverkan mellan MDH och skolverksamheterna genom bland annat kompetensutvecklande seminarier för handledare, kombinationstjänster för yrkesskickliga lärare samt forskning- och skolutvecklingsprojekt.

Grundlärarprogrammet åk 4-6

Inom Grundlärarprogrammet med inriktning mot grundskolan årskurs 4-6 genomför MDH, med start ht 20, en försöksverksamhet där studenterna inom programmet kommer att genomföra 20% mer tid ute på övningsskolan, genom att redan från början av utbildningen få delta i övningsskolans verksamhet genom en så kallad fältdag. En dag i veckan auskulterar, deltar och genomför studenten undervisning och fältstudier i skolan. Studenterna utvecklar på det viset yrkestillhörighet, ämnesdidaktisk kompetens och förmåga att skapa bryggor mellan teori och praktik.

Övningsskolorna inom Grundlärarprogrammet med inriktning mot grundskolan årskurs 4-6 finns inom kommuner på orterna Eskilstuna, Hallstahammar och Västerås. Två skolenheter inom kommunen bildar en övningsskola som tar emot studenter de två första åren på utbildningen. Efter två år byter skolenheterna inom övningsskolan studenter med varandra.

Då studenten byter skolenhet efter två år kommer studenten att få möjlighet att verka i skolor med olika förutsättningar. Utöver fältdagen genomför studenterna även VFU på övningsskolan. Under den avslutande VFU-kursen ingår så kallad skolövertagning där studenterna tar över lärarens arbete med elever.

RAMAR FÖR VFU INOM LÄRARUTBILDNINGEN

Styrdokument för VFU

Kursplaner

För varje kurs finns en kursplan som beskriver kursens syfte, lärandemål, innehåll, undervisningsformer, särskild behörighet, examination, betyg samt övergångsbestämmelser och övriga föreskrifter. Dokumentet kan inte frångås utan är det dokument som samtliga andra styrdokument tar avstamp ifrån. Ändringar i kursplanen tar ca 1 år att göra.

Studiehandledning

Studiehandledningen förtydligar kursplanens syfte och mål samt beskriver kursens innehåll och examinationer. Där finns också de olika kriterierna för respektive betyg godkänt (G) och väl godkänt (VG). Studiehandledningen läggs ut på VFU-portalen vid varje kursstart.

Handbok

Handbokens syfte är att beskriva den verksamhetsförlagda utbildningen i sin helhet med dess innehåll och organisation. Studenten erhåller handboken vid programupprop. Handboken revideras 1 ggr per år och finns på VFU-portalen.

Studentbok

Studentboken är digital och nås via startsidan på VFU-portalen. I Studentboken dokumenterar studenten sin måluppfyllelse av lärandemålen i VFU-kurserna, handledaren lämnar ett bedömningsunderlag och kursläraren på högskolan betygsätter måluppfyllelsen på kurserna. Studentboken, VFU₁, är en tentamen i samtliga tre VFU-kurser.

Placering på övningsförskola/skola

VFU genomförs i någon av de kommuner som Mälardalens högskola har avtal med i Sörmland och Västmanland, oavsett om studenten läser på campus eller distans. Undantag från detta är VI/AIU-projektet och Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)¹). Övningsförskolor för förskolläraryrket finns i Eskilstuna, Fagersta, Flen, Gnesta, Hallstahammar, Katrineholm, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Strängnäs samt i Västerås. Övningsskolor för grundläraryrket F-3 finns i Eskilstuna, Gnesta, Hallstahammar, Katrineholm, Köping, Strängnäs samt i Västerås. Övningsskolor för grundläraryrket åk 4-6 finns i Eskilstuna, Hallstahammar och Västerås. För ämnesläraryrket finns övningsskolor i Eskilstuna, Flen, Köping och Västerås.

¹ VI/AIU-projektet och KPU-programmet har separata VFU-handböcker, se VFU-portalen

Det är viktigt att studenten förbereder sig på om det finns praktiska eller privata angelägenheter som måste ordnas inför detta. Övningsförskolan/skolan har ett utbildningsansvar för studenten under hela utbildningen. Ingen lärarstudent kan garanteras att få genomföra hela sin verksamhetsförlagda utbildning på samma VFU-plats. Om man bor i någon av kommunerna som högskolan har avtal med garanteras det heller inte att man kan göra sin VFU i hemorten då antalet platser är begränsade. Rektor har specifikt ansvar för placerade studenter på den enskilda övningsförskolan/skolan.

Studenten söker övningskolekommuner, i prioriterad ordning, på VFU-portalerna. Utifrån rättssäkert bedömningsperspektiv och rätten till att vara och bemötas som student under sin utbildning, är det viktigt att studenten i sin ansökan meddelar vilka förskolor/skolor han/hon sedan tidigare har etablerade relationer. Det kan vara exempelvis att studenten själv varit elev på skolan, har anhöriga där, har arbetat eller arbetar på övningsförskolan/skolan. När placeringen är klar visas det på VFU-portalerna var studenten ska göra sin VFU.

Fältstudier i högskoleförlagda kurser

För att ytterligare stärka den kontinuerliga kontakten med verksamheten förskola/skola finns det i de flesta kurserna i läraryrkesprogrammen fältstudieuppgifter. Fältstudierna innebär att studenten får kursuppgifter att lösa som bygger på att de behöver vara i övningsförskolan/skolan under en begränsad tid. Att under hela sin utbildning genom fältstudier ha kontakt med övningsförskolan/skolan kring ämnesteorin, utbildningsvetenskap och didaktik hjälper studenter att hitta beröringspunkter mellan praktik och teori. **OBS Fältstudier ska genomföras på samma övningsförskola/skola som VFU.**

Ansökan om byte av övningsförskola/skola

Studenter kan i mån av plats beviljas byte av placering på specifik ort, inom de kommuner där MDH har avtal med, om det finns skäl som betydligt försvårar resor. Ansökan om specifik ort ska inkomma till vf@lararutbildning.mdh.se. Ansökan avseende specifik ort för VFU görs av student genom *Blankett för ansökan om byte av fält/övningsskola*, se VFU-portal. Följande skäl beaktas:

- Vårdnadshavare till barn under 1 år
- Ensamstående vårdnadshavare till barn i behov av vård eller omsorg vilket kräver närvaro på viss ort eller försvårar resor
- Medicinska skäl hos student/barn vilket kräver närvaro på viss ort eller försvårar resor

VFU-kursernas progression

Grundläggande kunskaper

Verksamhetsförlagd utbildning 1 (7,5 högskolepoäng), som föregåtts av kontakter med Övningsförskolan/skolan genom fältstudier, är i huvudsak kopplad till kursen inom den utbildningsvetenskapliga kärnan som behandlar läraryrkets organisation, innehåll och uppdrag.

För student i förskolläraryrket ligger den första VFU-kursen under den första terminen på programmet. För student i grundläraryrket F-3 och 4-6, ämnesläraryrket 7-9 och gymnasiet har den första kursen i VFU även föregåtts av grundläggande ämnesstudier under en termin för att ge studenten möjlighet att utföra pedagogisk aktivitet/undervisning under sin VFU.

Under den första delen av utbildningen, där den första VFU-kursen (VFU1) återfinns, grundläggs studentens kunskap om lärarens uppdrag och lärarens arbete. Studenten diskuterar sina egna och andras handlingar i förhållande till den människo-, demokrati-, kunskapssyn och syn på hållbar utveckling som samhället genom läroplan för förskolan/ skolan ger uttryck för. Studenten ska under den första delen av utbildningen också visa prov på den kommunikativa kompetens som yrket kräver och kunna leda och planera pedagogiska aktiviteter.

Under VFU1 påbörjar studenten skrivandet av sin praktiska yrketeori, ett dokument där studenten visar kunskap om kopplingen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund samt sina didaktiska perspektiv och sitt praktiskt pedagogiska förhållningssätt.

Befästade kunskaper

Verksamhetsförlagd utbildning 2 (7,5 högskolepoäng) ligger i mitten av utbildningen och är i huvudsak kopplad till ämnesstudier, men utrymme finns även för innehåll från kurser inom den utbildningsvetenskapliga kärnan som studenten har läst.

Studenten ska således kunna undervisa i ämnen/ämnesområden och använda sig av digitala verktyg. Under VFU2 befäster och utvecklar studenten sin förståelse av, kunskap om och beredskap för lärarens arbete. Studenten ska nu granska, problematisera och reflektera över sina egna och andras handlingar i förhållande

till den människo-, demokrati-, kunskapssyn och syn på hållbar utveckling som samhället genom läroplan för förskolan/skolan ger uttryck för. Studenten ska också granska, problematisera och reflektera över den egna kommunikativa kompetensen och visa på strategier för egen utveckling. Studenten ska kunna identifiera och välja innehåll för verksamheten ur ett ämnesdidaktiskt perspektiv och föreslå, leda och utvärdera pedagogiska aktiviteter. Studentens praktiska yrkesteori utvecklas vidare under denna VFU.

Fördjupande kunskaper

Verksamhetsförlagd utbildning 3 (15 högskolepoäng), den sista och avslutande verksamhetsförlagda utbildningen, ges under en längre period i slutet av utbildningen och är kopplad både till ämnesstudierna och till den utbildningsvetenskapliga kärnan.

Kurser inom ämnena och inom den utbildningsvetenskapliga kärnan är i huvudsak avslutade innan den avslutande VFU-kursen genomförs. Studenten ska med programmets kurser som grund nu självständigt kunna planera, genomföra och utvärdera undervisning i ämnen/ämneseområden. En längre VFU i slutet av utbildningen knyter samman utbildningens UVK och ämnesstudier. Under den tredje och avslutande VFU-kursen fördjupar studenten sina kunskaper, färdigheter och förmågor gällande lärares arbete.

Studenten ska nu arbeta och handla enligt den människo-, demokrati-, kunskapssyn och syn på hållbar utveckling som samhället genom läroplan för förskolan/skolan ger uttryck för. Studenten ska i handling visa den flerdimensionella kommunikativa kompetens som yrket kräver. Studenten ska utifrån barns olika erfarenhet, behov och förutsättningar självständigt planera, leda och organisera pedagogiska aktiviteter med medvetna didaktiska överväganden och på olika sätt använda digitala verktyg.

Studenten ska också, för att knyta ihop utbildningen, i den sista VFU-kursen skriva fram sin praktiska yrkesteori, ett dokument där studenten visar kunskap om kopplingen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund samt sina didaktiska perspektiv och sitt praktiskt pedagogiska förhållningssätt. Den praktiska yrkesteorin ger utrymme för studenten att uppvisa didaktisk medvetenhet och kunskap om sociala relationer, konflikthantering, ledarskap och didaktiska perspektiv. Den praktiska yrkesteorin ger ytterligare underlag för att kvalitativt säkerställa examinationen av VFU3 i relation till kursens lärandemål.

GENOMFÖRANDE AV VFU

VFU-kursernas upplägg

Samtliga kurser inom VFU föregås av ett handledarseminarium där studenternas handledare möts för erfarenhetsutbyte, information och diskussion om kursernas lärandemål.

VFU inleds med kursintroduktion på MDH för studenterna där studiehandledningens innehåll presenteras och diskuteras. VFU-kursen fortsätter på respektive Övningsförskola/övningsskola med att studenten tillsammans med handledaren har ett planeringssamtal kring hur studenten ska kunna uppnå kursens lärandemål.

Seminarier och besök

I samtliga kurser genomförs ett besök av kurslärare i syfte att ytterligare stödja studenten att nå lärandemålen i kursen. VFU-kurserna avslutas med ett examinerande seminarium.

Studietid och frånvaro

Tid per kursvecka är 40 timmar varav 35 timmar/vecka är obligatorisk i verksamheten exkl. rast. Tiden i verksamheten planeras tillsammans med kontaktperson/handledare. Du har rätt till denna tid och det innebär också att all eventuell frånvaro tas igen. Planering kring detta sker i samråd med kontaktperson/handledare. Vid längre frånvaro (mer än en vecka) ska kurslärare kontaktas. Till tid i verksamhet räknas även kursuppsprogsdagen, examinerande seminarium (ej omtentamen i andra kurser) och de eventuella röda dagar som ligger under kursperioden.

Utflykter

Studenten ska göra kortare tillfälliga utflykter² under sin utbildning. De tillfälliga utflykterna görs för att studenten ska få största möjliga utbyte av VFU-kurserna och för att studenten ska kunna få erfarenhet av den mångfald den kommer att möta i sin yrkesutövning. Vid tillfälliga utflykter har ledningen för övningsförskolan/skolan, tillsammans med handledare/handledarlaget, ansvar för att dessa genomförs och att de kvalitativa aspekterna tillgodoses. Vid behov kontaktas VFU-handläggare vid högskolan för hjälp med dessa utflykter. Längden på utflykterna kan variera beroende på syftet med utflykten.

1 tim - 2 dagar under VFU 1 och VFU 2

1 tim - 2 veckor under VFU 3

² En utflykt kan innebära att studenten får gå till en annan förskola/skola och andra verksamheter som kan vara relevanta för studentens utbildning

Undervisning i VFU-kurs

I grundlärarprogrammet och ämneslärarprogrammet ska studenten ges möjlighet att undervisa i sina ämnen enligt följande riktlinjer:

VFU1	20-30% av en lärares undervisningstid på heltid
VFU2	50-80% av en lärares undervisningstid på heltid
VFU3	70-90% av en lärares undervisningstid på heltid

I förskollärarprogrammet ska studenten ges möjlighet att reflektera och planera ca 10% av sina 35 timmar i verksamheten. Reflektion och planeringstiden inkluderar inte handledningstiden.

VFU utomlands

Det är utvecklande både på ett yrkesmässigt och personligt plan att möta andra kulturer, samhällen och språk. Studenten kan under VFU3, som är 10 veckor lång, genomföra två veckor av den verksamhetsförlagda utbildningen utomlands. Studenten inleder och avslutar den verksamhetsförlagda utbildningen med två sammanhängande veckor i början och i slutet på ordinarie övningsförskola/skola.

Den lärare som handleder studenten på plats utomlands ska skriva ett sammanfattande omdöme utifrån kursplanens lärandemål. Tillsammans med Studentboken utgör dessa dokument ett underlag för examination av kursen VFU3. Behörig att få förlägga en del av VFU3 utomlands är den som uppfyller de särskilda behörighetskraven för VFU3 enligt kursplanen i respektive förskollärar- eller lärarprogram.

Bedömning och examination

Samtliga verksamhetsförlagda kurser examineras muntligt och skriftligt, både enskilt och i grupp. Studenten formulerar under utbildningen en praktisk yrkest teori, som examineras. Studenten dokumenterar sin måluppfyllelse för varje lärandemål i Studentboken. Efter diskussion med handledaren sammanfattar studenten sin måluppfyllelse och beskriver utvecklingsområden. Handledaren skriver ett bedömningsunderlag för betygssättning till högskolans lärare. VFU-kurserna examineras och betygssätts av lärare på högskolan efter samråd med övningsförskolans/skolans handledare grundat på dokumentationen i Studentboken.

Graderade betyg

Som betyg används Väl Godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

För betyget G är kravet att alla de olika moment som respektive uppgift innehåller har beaktats, att samtliga lärandemål är uppfyllda, reflekterade och tillsammans med handledare dokumenterade i Studentbok för VFU. För att erhålla betyget Godkänd på kursen krävs således godkänd SEM1 och VFU1 för samtliga VFU-kurser samt INL1 för VFU3.

För att erhålla betyget Väl Godkänd (VG) på kursen ska VFU1 uppnått betyget VG och SEM1 -samt INL1 för VFU3- uppnått betyget G. Om inte samtliga lärandemål som är angivna för respektive VFU-kurs uppnås ges betyget Underkänd (U) på kursen.

Regler för underkännande

Om studenten riskerar att inte nå alla lärandemål ska handledaren i god tid signalera detta till kurslärare/VFU-samordnare. Kurslärare/VFU-samordnare besöker studenten på förskolan/skolan och det sker ett stödande samtal och ett protokoll, enligt föreskriven mall, skrivs av kurslärare/VFU samordnare där det ska framgå vilket/vilka lärandemål som studenten inte uppnår. Ett uppföljande samtal/besök ska göras inom två veckor efter den första kontakten. En tydlig dokumentation kring lärandemålen ska göras även i Studentboken av kursen. Om studentens VFU behöver förlängas efter VFU-kursens slut, tar studenten kontakt med studievägledare för att upprätta en individuell studieplan.

Påbörjad verksamhetsförlagd utbildning innebär påbörjad examination. Student som utan särskilt skäl avbryter VFU kan underkännas på examinationen i förtid.

Student som av arbetsplats, där den verksamhetsförlagda utbildningen bedrivs, finnes vara uppenbart olämplig för utbildningen, kan underkännas innan kursen/momentet är avslutat. Detsamma gäller om det på något annat sätt för Mälardalens högskola framkommer särskilda skäl som utvisar att studierna måste avbrytas.

Avskiljande

Avskiljande kan enbart ske enligt de villkor som anges i 4 kap. 6§ högskolelagen (1992:1434), (studenten lider av psykisk störning, missbrukar alkohol eller narkotika alternativt har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet).

UPPDRAG OCH ANSVAR

MDH:s uppdrag och ansvar

- placerar studenten på en övningsförskola/skola
- informerar studenten om utdraget ur brottsregistret
- informerar studenten om vikten av det goda mötet med övningsförskolan/skolan
- genomför samtliga VFU-kurser enligt styrdokumentet
- ger information och har en dialog med studenten och övningsförskola/skola så att kurslärare och handledare tillsammans ger studenten möjlighet att nå lärandemålen i VFU-kursen
- examinerar och betygsätter utifrån studentens och handledarens dokumentation i Studentboken
- möjliggör för studenten att genomföra VFU utomlands
- ansvarar för styrdokumentet i kursen³
- MDH åtar sig, genom Mälardalens Kompetenscentrum för Lärande (MKL), i samråd med ansvarig för VFU inom lärosätet, ett särskilt ansvar för övningsskolan som samtalspart i frågor om forskning, skolutveckling och kompetensutveckling⁴

Huvudmannens uppdrag och ansvar

Handledare

- deltar i handledarträffar inför kommande VFU-kurs. Inför varje VFU-kurs hålls av MDH en handledarträff där handledare har möjlighet till erfarenhetsutbyte från tidigare kurstillfällen. Handledaren får information om kursens upplägg. Handledaren är uppdaterad kring kursens lärandemål
- har ett inledande planeringssamtal med studenten i respektive kurs
- handleder studenter i lärandemålen för aktuell VFU-kurs
- handleder studenten i genomsnitt 1,5 tim/vecka under aktuell VFU-kurs. Hur handledningen förläggs avgör student och handledare tillsammans.Handledning kan ske både i grupp och individuellt.
- lämnar bedömningsunderlag i den digitala Studentboken⁵ för verksamhetsförlagd utbildning av hur studenten når lärandemålen för VFU-kursen
- att handledarna på varje övningsskola organiseras i ett handledarlag som har regelbundna träffar för att utveckla VFU. Handledarlag ska ta ett gemensamt ansvar och aktivt utveckla VFU:n vid övningsförskolan/skolan⁶
- ska totalt kunna handleda två till fyra studenter⁷

³ Se styrdokument för VFU

⁴ Se avtal för övningsskolor, §6 Samverkan

⁵ För VFU1 och 2, den analoga för VFU3

⁶ Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

⁷ Se avtal för övningsskolor, §2 Verksamhetslagd utbildning

- deltar/leder i VFU-kursernas seminarium⁸
- deltar vid besöken/trepartssamtalen under pågående VFU

VFU-förskolans/skolans kontaktperson

- är kontaktperson och informationsbärare mellan kursansvarig/kurslärare från MDH och övningsskolan
- planerar och organiserar tillsammans med kursansvarig/kurslärare från MDH seminarium och besök under pågående VFU-kurs
- håller sig uppdaterad kring VFU-kursernas lärandemål och lärarutbildning
- förbereder och leder handledarlagets träffar och är stöd för handledarna i bedömningen av studentens uppfyllelse av VFU-kursens lärandemål⁹
- stöttar handledaren i samtal med kurslärare kring studentärenden

Övningsförskolans/skolans ledning

- ansvarar för att handledare ges förutsättningar att kunna fullgöra sitt uppdrag. Tid ska avsättas under VFU-kurserna för samtal med VFU-student om planering, handledning och utvärdering av studentens VFU på skolan. Möjlighet ska också ges för handledare att delta i samverkan mellan övningsskolor och MDH¹⁰
- ansvarar för att organisera verksamheten kring VFU på den aktuella övningsförskolan/skolan och för att skapa handledarlag om minst fyra handledare, som består av behöriga och väl utbildade handledare¹¹
- ansvarar för att handledaren har/får handledarutbildning
- ansvarar för att handledarlaget har regelbundna träffar för att utveckla VFU inom de egna övningsskolorna¹²
- se även skolhuvudman

Central kontaktperson

- är av skolhuvudmannen utsedd att samordna VFU inom kommunen eller motsvarande
- stödjer och samordnar övningsförskolans/skolans ledning i arbetet med att organisera och skapa struktur kring VFU
- deltar på regelbundna träffar med VFU-samordnare och VFU-ansvarig för att kommunicera och vidarebefordra erfarenheter kring VFU och kring försöksverksamheten med övningsskolor
- kan i särskilda fall även behöva placera enskilda studenter på VFU-förskolor/skolor

Skolhuvudman

- ansvarar för att ledning, organisation, kvalitetsarbete och undervisning på övningsförskolan/skolan håller hög kvalitet och att det finns en majoritet av lärare med för verksamheten behörig lärarexamen

⁸ Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

⁹ Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

¹⁰ Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

¹¹ Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

¹² Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

Studentansvar

Studenten förväntas ta ett stort eget ansvar för sin VFU och är ansvarig informationsbärare. Detta innebär att studenten:

- söker VFU-kommuner, i prioriterad ordning, på VFU-portalen
- tar första kontakten med övningsförskolan/skolan i samband med placeringen vid utbildningens start och ska under hela sin utbildning i god tid¹³ före fältstudier och VFU kontakta sin Övningsförskola/övningsskola
- uppvisar ett aktuellt registerutdrag från polisens belastningsregister för förskolechef/rektorer vid första besöket i samband med fältstudier
- samtalar kring studiehandledningen för aktuell VFU-kurs med handledaren
- fullföljer VFU-kurserna så att givet kursinnehåll genomförs på ett kvalitativt sätt kopplat till lärandemålen
- genomför 40 timmar varav 35 timmar/vecka är obligatoriska exklusive raster på Övningsförskolan/skolan. De fem timmarna är studentens egen dokumentations /reflektionstid. Schemat planeras i samråd med handledare. Vid frånvaro ska studenten i samråd med handledaren lägga till motsvarande tid sammanhängande och i nära anslutning till VFU-perioden. Vid längre frånvaro, en vecka, kontaktar studenten och handledaren kurslärare på MDH för vidare planering av hur VFU-kursen ska kunna fullgöras.
- tar till vara på samtliga aktiviteter som erbjuds av övningsförskola/skola vilket ökar möjligheten till olika erfarenheter av yrkesrollen
- får inte ha arbetat och/eller vikariera/vikarierat på sin övningsförskola/skola under sin utbildning¹⁴
- meddelar vilka förskolor/skolor han/hon sedan tidigare har etablerade relationer. Det kan vara exempelvis att studenten själv varit elev på skolan, har anhöriga där, har arbetat eller arbetar på övningsförskolan/skolan.
- kontaktar kurslärare/ kursansvarig/VFU-samordnare om problem med övningsförskolan/skolan uppstår
- genomför fältstudier på övningsförskolan/skolan

¹³ När du som student får studiehandledning för aktuell kurs planerar du tillsammans med övningsförskola/övningsskolan genomförandet av uppgiften

¹⁴ Gäller ej i VI/AIU-projektet eller KPU, se separat handbok för respektive område på VFU-portalen

PRAKTISK INFORMATION

VFU-portal

På VFU-portalen finns all information att hämta om styrdokumenterna för VFU, aktuella övningsföreläsningar/skolor, kontaktuppgifter, kalendarium för varje termin, VFU-organisation, VFU-placering, digitala Studentboken, mm. <https://vfu-ukk.mdh.se>

Registerutdrag

Student ska beställa ett registerutdrag ur polisens belastningsregister innan första besök kan genomföras på VFU-förskola/skola. Gör inte detta kan studenten nekas tillträde. Det är förskolechef/rektorer eller motsvarande på övningsförskolan/skolan som beslutar om studenten kan tas emot.

Utdrag ur belastningsregistret beställs genom Rikspolisstyrelsen i Kiruna och blanketten finns i VFU-portalerna och på polisens hemsida: <http://www.polisen.se>

Resebidrag i samband med VFU

Campusorten Eskilstuna/Västerås är utgångspunkt vid studentens placering på Övningsförskolan/skolan. För student som fått en plats i en kommun som inte är en campusort och under förutsättning att studenten inte bor där, kan ett bidrag till resor utgå (folkbokföringsadress gäller). Resebidrag utgår således inte om studenten är placerad på någon av campusorterna, vid placering på hemort eller får en plats som ligger närmare studentens bostad än campusorten.

Student som utsätts för trakasserier

Diskriminering är när VFU-förskola/skola/högskola på osakliga grunder behandlar en student sämre än andra och när detta missgynnande har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, ålder eller funktionsnedsättning. Med trakasserier avses sådant uppträdande som kränker en persons värdighet och då behandlingen har samband med en av ovanstående diskrimineringsgrunder.

Mer information finns på högskolans hemsida:

<https://www.mdh.se/student/din-studiemiljo>

Student som skadar sig under VFU

Om någon student råkar ut för en olycka eller blir skadad i samband med en incident under vistelsen i VFU-förskola/skola informerar handledaren kursansvarig på högskolan. Studenten måste också omgående skickas till vårdcentral/akutmottagning för att få sina skador dokumenterade. Mer information nås via Studenthälsan på Mälardalens högskola.

Krishantering

Student som under VFU eller fältstudier upplever en krissituation på övningsförskolan/skolan ska erbjudas att delta i övningsförskolans/skolans ordinarie krishantering. Om sådan situation uppstår ska också VFU-ansvarig kontaktas skyndsamt.

Studenten vid MDH kan också vända sig till Studenthälsan för att få stöd och hjälp på olika sätt om en allvarlig och svårhanterlig händelse skulle inträffa under hans vistelse på övningsförskola/skola.

Länk till studenthälsan: <https://www.mdh.se/student/studenttorget/valkommen-till-studenthalsan>

När det är akut

Vid särskild händelse

1. Rädsla liv.
2. Larma. Ring 112.
3. Kontakta någon i högskolans ledningsgrupp vid särskild händelse (LSH) på telefonnummer 073-960 88 22

Studentförsäkring

Från och med den 1 juli 2000 är studenter vid universitet och högskolor försäkrade under studietiden och under direkt färd mellan bostaden och VFU-förskola/skola. Försäkringen täcker endast personskador. För att täcka andra skador än personskador måste studenten ha en hemförsäkring.

Mer information finns på Kammarkollegiets hemsida:

<https://www.kammarkollegiet.se/vara-tjanster/forsakring-och-riskhantering/hitta-forsakringsprodukt/personforsakringar/studier/student-pa-universitet-och-hogskola>

VFU-ORGANISATION

För att arbeta med frågor kring VFU på högskolan finns ett arbetslag som arbetar med detta. Arbetslaget består av en VFU-ansvarig, fyra VFU-samordnare och en VFU-handläggare.

VFU-ansvarig har ett strategiskt och övergripande ansvar för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. VFU-ansvarig, leder och organiserar arbetet såväl internt inom akademien som externt tillsammans med huvudmannen kring den verksamhetsförlagda utbildningen på aktuella övningsförskolor/skolor.

VFU-samordnare stödjer och utbyter information och erfarenheter med rektor/ handledarlag på övningsförskola/skola samt studenter/kurslärare/kursansvariga för respektive lärarutbildningsprogram avseende den verksamhetsförlagda utbildningen och fältstudier.

VFU-handläggaren är administrativ stödfunktion till VFU-ansvarig och VFU-samordnare och handlägger placeringar vid övningsförskolor/skolor samt administrerar VFU-portalen.

Kursansvarig ansvarar för kursens innehåll och dess planering och att detta kommuniceras till handledare på övningsförskolor/skolor och att Studiehandledning läggs ut på VFU-portalen vid kursstart. Det åligger också kursansvarig att ansvara för att ett besök och ett examinerande seminarium under pågående VFU-kurs genomförs¹⁵.

Kurslärare genomför besök på övningsförskola/skola och leder de didaktiska/metodiska trepartssamtalen under besöken där yrkesprofessionen diskuteras och deltar i/leder seminarium med lärarstudenter och handledare under VFU-kursen. Vidare handleder kursläraren studenter i arbetet med den praktiska yrkesteorin (PYT) och genomför VFU-examinationerna enligt gällande kursplaner för VFU.

Kursläraren ansvarar för att utifrån dokumentation i Studentbok för VFU, examinerande seminarium och praktisk yrkesteori betygsätta examinationerna i kursen. Kursläraren är också kontaktperson mellan högskola och förskolechef/rektor, övningsförskolans/skolans kontaktperson, handledare och placerade studenter under pågående VFU inom respektive förskola/skola.

Kontaktuppgifter

VFU-ansvarig

Jessica Götberg

021-10 16 47, jessica.gotberg@mdh.se

VFU-handläggare

Karin Sandeberg

016-15 34 64, karin.sandeberg@mdh.se

VFU-samordnare

Magda Salinas

021-10 15 59, magda.salinas@mdh.se

VFU-samordnare Förskolläraryrket

Cecilia Westerdahl

016-15 36 19, cecilia.westerdahl@mdh.se

VFU-samordnare åk. F-3, åk. 4-6 Grundläraryrket

Elisabeth Westman

021-10 16 87, elisabeth.westman@mdh.se

VFU-samordnare Ämnesläraryrket gymnasiet och KPU

Fredrik Genneby

016-15 32 00, fredrik.genneby@mdh.se

Tillsammans
får vi Mälardalens
förskolor och skolor att
växa sig starkare
inför framtiden.

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

**Akademien för utbildning, kultur
och kommunikation**

Box 883, 721 23 Västerås. **Tfn:** 021-10 13 00

Box 325, 631 05 Eskilstuna **Tfn:** 016-15 36 00

E-post: info@mdh.se **Webb:** www.mdh.se